

1. Kanuna göre tütün ürünlerinin tüketilemeyeceği kapalı alanlar nelerdir?

- Kahvehane, kafeterya, birahane, nargile içilen mekânlar, dernek ve vakıflara ait lokaller gibi eğlence hizmeti verilen işletmeler ve lokantalar dâhil kamu ve özel hukuk kişilerine ait tüm binaların kapalı alanları
- Taksi hizmeti verenler dâhil olmak üzere karayolu, demiryolu, denizyolu ve havayolu toplu taşıma araçları
- Özel eğitim ve öğretim kurumları dâhil olmak üzere ilk ve orta öğrenim kurumları ile okul öncesi eğitim kurumlarının, dershanelerin, kültür ve sosyal hizmet binalarının kapalı alanları ile birlikte açık alanları
- Apartmanın merdivenleri veya asansörü gibi, kapalı ortak kullanım alanları

Kapalı alan; sabit veya seyyar bir tavanı veya çatısı (çadır, güneşlik vb. dâhil) olan, kapıları, pencereleri ve giriş yolları dışında bütün yan yüzeyleri geçici veya kalıcı olarak tamamen kapatılmış alanlar ile aynı şekilde tavanı veya çatısı olup yan yüzeylerinin yarısından fazlası kapalı bulunan yerlerdir.

2. Yasa öncelikle hangi alanlarda uygulanacak?

19 Temmuz 2009 tarihinden itibaren Kanun tüm hükümleriyle yürürlüğe girmiş olup artık ikamete mahsus konutlar hariç kamu ve özel hukuk kişilerine ait tüm binaların kapalı alanlarında tütün ve tütün ürünü tüketilemeyecektir.

3. Eskiden kapalı alanlarda oluşturulmuş olan sigara odalarına ne olacak?

Eskiden oluşturulmuş olup tütün ürünlerinin tüketimine tahsis edilmiş her türlü alan kapatılacaktır.

4. Tren gibi toplu taşıma araçlarında sigara içilmesi mümkün mü? Yataklı vagon yolcuları kendi odalarında sigara içebilecekler mi?

Hayır. Kanun gereği demiryolu toplu taşıma araçlarında da tütün ve tütün ürünleri tüketilemez.

5. Otellerde sigara içilen odalar olacak mı?

Evet olabilecektir.

Bu Kanuna göre, otelcilik hizmeti verilen işletmelerde, tütün ürünleri tüketen müşterilerin konaklamasına tahsis edilmiş odalar oluşturulabilir. Ancak bu odalarda standartlara uygun havalandırma tertibatı bulunacak ve tahsis edilen bu odaların mümkün olduğunca aynı kat, koridor gibi müstakil bölümlerde yer alması sağlanacaktır.

6. Stadyumlarda özel alanlarda sigara içilebilecek mi?

Evet. Bu Kanuna göre açık havada yapılan her türlü spor, kültür, sanat ve eğlence faaliyetlerinin yapıldığı yerler ile bunların seyir yerlerinde tütün ürünleri kullanılmayacak, bu tesislerde tütün ürünlerinin tüketilmesine mahsus alanlar oluşturulması halinde ise bu alanlar toplam seyir alanının %50'sini geçmeyecek ve ortamda bulunan diğer kişilerin etkilenmesini önleyecek şekilde düzenlenecektir.

7. Stadyumlarda, özel ofis ve alanlar satın alınabiliyor. Buralarda sigara tüketilebilecek mi?

Hayır, bu alanlarda tütün ve ürünleri tüketilemeyecek, stadyumlarda sadece tütün tüketimine mahsus alanlarda bu mümkün olabilecektir.

8. Spor hizmetinin verildiği yerlerden kasıt sadece stadyumlar mı?

Kanunda, spor hizmetinin verildiği yerler stadyumlarla sınırlı tutulmamaktadır. Bu alanlar açık ve kapalı tüm spor alanlarını kapsamaktadır.

9. Kültür festivallerinin yapıldığı ortamlarda, sinema salonlarında tütün ürünleri satışı yapılamayacak mı?

Hayır satılamayacak. 4207 sayılı Kanuna göre, "Sağlık, eğitim ve öğretim, kültür ve spor hizmeti verilen yerlerde tütün ürünlerinin satışı yapılamaz."

10. Çalışanlar iş yerlerinin balkonlarında ya da yangın merdivenlerinde sigara içebilecekler mi?

Hayır. Çalışma ortamlarının yangın merdivenlerinde, balkonlarında, merdiven boşluklarında ya da iki binayı birbirine bağlayan koridorlarında sigara ve tütün ürünleri kullanılamayacaktır.

11. İşyerlerinde çalışanlar sık sık sigara içmek için izin isteyecekler, bu durum iş gücü kaybına neden olmayacak mı?

Sigara içen çalışanlara, içmeyen çalışanlardan farklı olarak sigara izni gibi bir izin verilmesi uygun değildir.

12. Çalışanlar artık tütün ürünlerini çalıştıkları binaların dışına çıkararak mı kullanacaklar?

Toplum sağlığımız için evet.

13. Sigara içmek, işveren tarafından işgücü kaybı olarak görülecek, değerlendirilebilecek mi? Bu değerlendirme konusunda işveren haklı görülecek mi?

Çalışan, sigara içmek için sürekli işinden uzaklaştığı takdirde, işveren bu durumu işgücü kaybı olarak görebilecektir. Bu durumda sigara içen çalışanların zorunlu aralar olarak adlandırılmış olan çay molaları ve yemek saatini sigara içmek için kullanması uygun olabilecektir.

14. Her kurumun sigara yasağı uygulamasını başlatmadan önce personeline bir geçiş süresi tanınması gerekmiyor mu?

Aslında tütün ve ürünlerinin nerelerde tüketilmemesi gerektiğine ilişkin düzenlemeler yeni düzenlemeler değildir. 26 Kasım 1996 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanan 4207 sayılı Kanunda "Sağlık, eğitim-öğretim ve kültür hizmeti veren yerler ile kapalı spor salonlarında ve toplu taşımacılık yapılan her türlü nakil vasıtaları ve bunların bekleme salonlarında, kamu hizmeti yapan kurum ve kuruluşlardan beş veya beşten fazla kişinin görev yaptığı kapalı mekânlarda tütün ve tütün mamullerinin içilmesi yasaklanmıştır. Bu gibi mahallerde tütün ve tütün mamullerinin içilebilmesi için ayrı yerler tahsis edilir. Tahsis edilen yerlerden sigara içilmeyen mahallere duman gidişini engelleyecek havalandırma, tecrit etme gibi tedbirler alınır." denilmektedir. Kanunun ilk durumu daha 12 yıl öncesinde bir hazırlık sürecini başlatmıştır. Yeni düzenlemeler dumansız alanları genişletmiştir.

Bu Kanun 5727 sayılı Kanunla yeniden düzenlenmiş olup 19 Ocak 2008 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanmıştır. Bu düzenlemelerin uygulamaya konması ise 19 Mayıs 2008 tarihinde olmaktadır. "Özel hukuk kişilerine ait olan lokantalar ile kahvehane, kafeterya, birahane gibi eğlence hizmeti verilen işletmelerdeki düzenlemeler ise 19 Temmuz 2009 tarihinde başlamıştır.

15. Sigarayı bırakmak isteyenlere yönelik bir geçiş süreci olacak mı?

Sigarayı bırakmak isteyenler için sağlık kurumlarımız tarafından gerekli destek ve danışmanlık sağlanacaktır. Ancak sigarayı bırakmak isteyenlere özel bir geçiş dönemi olmayacaktır.

16. Yasada işyerleri veya büyük kurumların, çalışanlarına sigara bırakma desteği vermelerine yönelik uygulamalar da olacak mı?

4207 sayılı Kanunun amacı gereği, tütün ürünleri alışkanlığının bırakılmasını özendirici her türlü etkinlik, program Sağlık Bakanlığı tarafından yürütülecek ve desteklenecektir.

17. Sigarayı bırakmadığı için, bir personel işinden çıkarılabilecek mi? İşveren, bir elemanını sigarayı bırakmadığı için, tazminatsız işten çıkarma hakkına sahip olabilecek mi?

Kanun kişileri ve gelecek nesilleri tütün ürünlerinin zararlarından, bunların alışkanlıklarını özendirici reklam, tanıtım ve teşvik kampanyalarından koruyucu tedbirleri almak ve herkesin temiz hava solumasını sağlamak

yönünde düzenlemeler yapmak amacıyla hazırlanmıştır. Dolayısıyla böyle bir uygulama olacağı düşünülmemekle birlikte olduğu takdirde Anayasa, İnsan Hakları ve İş Mevzuatı çerçevesinde değerlendirilecektir.

18. İzmaritleri yere atmak yasak, çalışanlar işyerlerinin dışında sigara içtiklerinde oraya izmaritler için gerekli çöp kutusu koyma sorumluluğu kime ait. Çalışan izmariti çöp kutusu olmadığına yere atarsa kim suçlu olacak?

İşyerlerinin dışına gerekli çöp kutusu koyma işyerinin müstakil alanı ise işyeri sorumluluğunda, değilse bağlı bulunduğu belediyeye aittir. Kanun gereği, tütün ürünleri ile ilgili izmarit, paket, ağızlık, kağıt ve benzeri atıkları çevreye attığı takdirde kişiye Kabahatler Kanununun 41 inci maddesi gereği 2009 yılı için 25 TL idari para cezası uygulanacaktır.

19. Sigara bırakmak isteyenler, elektronik sigara kullanabilecekler mi?

Hayır .

20. Elektronik sigara kullanımı neden yasak?

Nikotin içeren elektronik sigara ve kartuşlarının, alım yolu ve dozu dikkate alındığında, yüksek dozda nikotin alma, dolayısıyla bağımlılık yapma riskinin fazla ve sigarayı bıraktıracı çalışmaları engelleyici olması nedeniyle Sağlık Bakanlığı tarafından yasaklanmasına karar verilmiştir.

21. Her şeye rağmen sigarayı bırakamamış kişiler ne yapacaklar?

Sigarayı bırakma konusunda başarılı olamamış vatandaşlarımız, Kanunla kapalı alanlarında sigara içilmesi yasaklanan mekânlar dışında sigara içebileceklerdir. Kanunun amacı sigara içenleri sıkıntıya sokmak değil, içmeyenleri sigaranın zararlı etkilerinden korumaktır.

22. Avrupa ve Amerika'daki gibi, sigara içen hastaların tedavi önceliklerinin olmaması Türkiye'ye de getirilecek mi?

Hayır, böyle bir yaklaşım söz konusu değil. Önceliğimiz koruyucu önlemleri alarak vatandaşlarımızı sigaranın neden olduğu hastalıklardan korumaktır.

23. Yasanın hoşgörüsü gösterdiği özel koşullar olarak ele aldığı, cezaevleri, yaşlı bakım evleri ile ruh ve sinir hastalıkları hastanelerinde sigara tüketimi konusunda hiçbir sınırlama yok mu? Bu yerlerde de özel alanlar oluşturulması gerekiyor mu?

Yaşlı bakım evlerinde, ruh ve sinir hastalarının yatarak tedavi gördüğü birimlerde ve ceza infaz kurumlarının kapalı alanlarında da tütün ürünleri tüketilemeyecektir. Ancak, buralarda gerekli tedbirler alınmak kaydıyla tütün ürünleri tüketimine mahsus alanlar oluşturulabilecektir. Bu alanlara onsekiz yaşını doldurmamış kişiler giremeyecektir.

24. Tütün ürünlerinin satışı neden yasaklanmıyor?

Tütün ürünlerini kullanıp kullanmamak kişilerin özgür tercihleridir. 4207 sayılı Kanunun adı "Tütün Ürünlerinin Zararlarının Önlenmesi ve Kontrolü Hakkında Kanun" dur. Kanun'un amacı; kişileri ve gelecek nesilleri tütün ürünlerinin zararlarından, bunların alışkanlıklarını özendirici reklam, tanıtım ve teşvik kampanyalarından koruyucu tertip ve tedbirleri almak ve herkesin temiz hava soluyabilmesinin sağlanması yönünde düzenlemeler yapmaktır.

25. Restoran, cafe, bar gibi kamuya açık yerlerde yasa ne zaman uygulamaya girecek?

Yasa restoran, cafe, bar gibi mekânlarda da tütün ürünleri tüketimini tamamen yasaklıyor. Buralarda uygulama 19 Temmuz 2009 tarihinde başlamıştır.

26. Yalnız sigara içenlere hizmet verecek, bar, restoran, cafe gibi yerler açılabilir mi?

Yalnız sigara içenlere hizmet verecek bu tarz mekânlar açılması Kanunun amacından son derece uzaktır

27. Yalnız sigara içenlere hizmet verecek kara - deniz - hava ulaşım hizmetleri başlatılabilir mi?

Kanun gereği bu mümkün değildir.

28. Sigara içenlere uygulanacak cezalar nelerdir?

Cezalarla ilgili detaylı bilgiyi bu sitede yer alan Yasa Hakkında bölümünde görebilirsiniz.

29. Sigara yasağına uymayanlardan elde edilen ceza gelirleri nereye yönlenecek?

Bu Kanun çerçevesinde uygulanan ceza gelirleri Maliye Bakanlığına dolayısıyla Hazineye yönlendirilecektir.

30. Kişiyi kapalı alanda tütün ve tütün mamulleri içtiği için ceza kesildiğinde para cezası nereye ödenecek?

Cezanın yazıldığı anda peşin ödeme yapıldığı takdirde 1/4 (dörtte biri oranında) indirim uygulanarak kişinin ikametgâhının bağlı olduğu vergi dairelerine yapılır.

31. Restoran, cafe, bar işletenlere, yasağı tekrarlamaları halinde uygulayacağınız farklı ceza sistemleri var mı? İşletmeyi mühürleme ya da daha yüksek para cezası gibi.

Kanuna aykırı hareket eden işletme sorumluları hakkında 560 TL'den 5600 TL'ye kadar idari para cezası uygulanır. Farklı bir cezai uygulama yoktur.

32. Sigara yasaklarına uymamanın cezası yalnız para mı olacak?

Kanun gereği uygulanabilecek cezalar yalnız para cezalarından ibaret değildir. Cezanın mahiyetine göre farklı cezalar belirlenmiştir. Örneğin bu Kanunla kendilerine yüklenen görevleri yerine getirmeyen kamu görevlileri hakkında, tâbi oldukları mevzuatta yer alan disiplin hükümleri uygulanacak olup 18 yaşını doldurmamış kişilere tütün ürünleri satanlara da Türk Ceza Kanununa göre 6 aydan 1 yıla kadar hapis cezası verilecektir. Ayrıca cezalarla ilgili ayrıntılı bilgiye bu sayfada yer alan "yasa hakkında" ve "4207 sayılı Kanunun cezai hükümleri" başlıkları takip edilerek ulaşılabilir.

33. Cezaları kimler kesebilecek?

Kanuna göre yetkili kılınan kamu görevlileri, kolluk kuvvetleri, belediye zabıtalı, TAPDK, RTÜK, belediye encümeni, mahalli mülki amir ceza verebilir. Cezalarla ilgili ayrıntılı bilgiye bu sayfada yer alan "yasa hakkında" ve "4207 sayılı Kanunun cezai hükümleri" başlıkları takip edilerek ulaşılabilir.

34. Yasa hangi kurumların sorumluluğunda olacak ve hangi kurumlarla işbirliği içinde yürütülecek?

Yasa başta Sağlık Bakanlığı, TAPDK, İçişleri Bakanlığı, Maliye Bakanlığı olmak üzere her kurum ve kuruluşu, sektöre sorumluluklar yüklemekle birlikte, temel insan haklarından olan temiz hava soluma hakkından yola çıkarak hazırlanmış olan bu Kanunun en büyük destekçisi ve sorumlusu sağlıklı bir ortamda çalışma ve yaşama hakkına sahip olan vatandaşlarımız olacaktır.

35. Sigara yasaklarının uygulanması esnasında vatandaşlar ve işletmeler hangi kurumlar ile muhatap olacaklar, karşılarında hangi kurumları göreceklerdir?

Vatandaşlar yetkili kamu görevlisi, belediye zabıta görevlileri, polis ve jandarma ile cezalar konusunda muhatap olacaktır. İşletmeler ise işletme izni veren kurum, belediye encümeni ve mahalli mülki amir ile muhatap olacaktır.

36. 4207 sayılı Kanunda bahsedilen yasal uyarı yazıları ve sağlık uyarıları nelerdir? Bu yazılar, nereden temin edilebilir?

Tütün ürünleri tüketiminin yasaklandığı yerlerde ve tütün ürünleri satışının yapıldığı yerlerde asılması gereken yasal uyarı yazıları ile tütün ürünlerinin tüketilmesine tahsis edilen alanlarda bulunması gereken sağlık uyarılarına ilişkin usul ve esaslar Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurumunca belirlenmiştir. Yasal uyarı yazıları ve sağlık uyarılarına ilişkin usul ve esaslar ile bu yazıların örnekleri, www.tapdk.gov.tr web adresinde mevcut olup buradaki örnekler indirilerek belirtilen standartta bastırılabilir.

37. Yasal uyarı yazıları ile sağlık uyarılarını asmak zorunlu mudur?

Evet. Kanunda belirtilen yerlere yasal uyarı yazıları ile sağlık uyarılarını asmayanlar, mahallî mülkî amir tarafından **1120 TL (2009 mali yılı için)** idarî para cezası ile cezalandırılır.

38. Yasal uyarı yazılarında yer alan "Şikâyet için:" ibaresinden sonraki boşluğa ne yazılacak?

Yasal uyarı yazılarının bulunduğu yerde tütün ürünü tüketilmesi halinde idari yaptırım uygulanması için başvurulacak kişi veya kurumun adı ve telefonu yazılmalıdır.

39. Uyarı yazıları üzerinde vatandaşların şikâyetlerini ileteceği telefon numaraları yer alıyor mu?

Yasal uyarı levhaları üzerinde bulunan Bilgi bölümünde kamu kurum ve kuruluşlarında birim amiri tarafından yetkilendirilen görevlilerin, özel işletmelerde ise en yakın kolluk biriminin iletişim bilgileri yer alacaktır.

40. 19 Temmuz 2009'dan itibaren nargile cafelere ne olacak?

19 Temmuz'dan itibaren tüm restoran, lokanta, cafe, kahvehane ve bar gibi işletmelerin kapalı yerlerinde tütün ve diğer tütün ürünlerinin tüketimi yasaklanacaktır. Dolayısı ile bu tür mekânların kapalı ve büyük ölçüde kapalı alanlarında tütün ve tütün ürünleri tüketilemeyecek olup, nargile cafelerinde kapalı mekanlarda nargile dahil tütün ve tütün ürünleri tüketilmeyecektir.

41. Bitkisel nargile kullanım yasak mıdır?

Tütün kullanımının yasaklandığı pek çok ülkede kapalı ortamlarda nargile kullanımı tartışma konusu olmuştur. İngiltere ve bazı Arap ülkeleri dâhil birçok ülkede bu ürünler yasak kapsamında değerlendirilmektedir. Ülkemizde de 19 Temmuz 2009 tarihinden itibaren lokantalar, kahvehaneler, kafeteryalar, birahaneler gibi nargile içilen mekânlar da **Dumansız Hava Sahası** kapsamına alınacaktır. Tütün ürünü içeren geleneksel nargile gibi bitki özlü nargile de insan sağlığına olan zararlı etkileri, geleneksel nargile ile olan benzerliği, denetimlerde bunun ayırımının güçlüğü ve gençleri tütün ve tütün ürünleri kullanımına teşvik etmesi nedenleriyle Kanun kapsamında değerlendirilecektir. Ayrıca 4207 sayılı Kanununun 3 üncü maddesinin 14 üncü fıkrasında "tütün ürünlerine benzeyecek veya markasını çağrıştıracak her türlü ürünün üretilmeyeceği, dağıtılamayacağı ve satılamayacağı" ifade edilmektedir.

42. Sigara bıraktırma konusunda Bakanlığımızın çalışmaları nelerdir?

Sigarayı bırakmak isteyen vatandaşlarımız Bakanlığımıza bağlı tüm birinci basamak sağlık kuruluşları ile ikinci basamakta faaliyet gösteren sigara bırakma polikliniklerine başvurabilirler. Sigarayı bırakmak isteyen vatandaşlarımızın bilimsel olmayan yöntemlere itibar etmemesini, hekimlerden yardım talep etmesini öneriyoruz.

43. Denetim ekipleri ile ilgili bilgi verir misiniz?

Valilik görevlendirmesi ile 81 ilde 1571 denetim ekibi oluşturulmuştur. Bu ekiplerde toplam 4167 kişi görev yapmaktadır. Bunların 1287'si Sağlık Müdürlükleri personeli, 888'i Emniyet Müdürlüğü personeli, 943'ü Belediye personeli, 1049'u diğer kamu kurumları personelinden oluşmaktadır. Bu ekipler belirli bir plan dâhilinde düzenli olarak, ayrıca şikâyet gelmesi halinde derhal Kanun ihlâlinin olduğu yere giderek olayla ilgili tutanağı tutacaktır. Denetim ekipleri dışında Kanun ile kendilerine sorumluluk yüklenen tüm kurum ve kuruluşlar da sorumluluk alanları ile ilgili denetim çalışmaları yapabilecektir.

44. Denetim ekiplerince şimdiye kadar kaç denetim yapıldı, denetleme sonucunda kesilen ceza miktarı nedir?

	Denetim Sayısı	Düzenlenen Tutanak Sayısı	Ceza Sayısı	Uyum Yüzdesi (%)
Haziran 2009				
Kamu Binası	30.388	1.697	143	94.2
Özel Hukuk Kişisine ait İşletme	43.403	8.471	178	81.5
Toplu Ulaşım Aracı	7.511	607	2	91.6
TOPLAM	81.302	10.775	323	86.75

45. Kanun ihlalini ispata yarayan bilgi, belge ve deliller nelerdir?

Sorumlu birimlerce usulüne uygun olarak tanzim edilen tutanak ve/veya olay raporu, Varsa ihbarda bulunan şikâyetçinin veya diğer kişilerin beyanlarını içeren tutanak, İspata yarayan görsel dokümanlar.

46. Vatandaşlar şikâyetlerini nerelere iletebilecekler?

Vatandaşlarımız şikâyetlerini, kolluk kuvvetlerine (polis 155, jandarma 156), zabıtaya (153), DUMANSIZ HAVA SAHASI İRTİBAT MERKEZLERİNE (Telefon numaraları internet sitemizde mevcut) ve ALO SABİM 184'e iletebilirler.

47. Üniversitelerde sigara satılacak mı?

Kanunen sağlık, **eğitim ve öğretim**, kültür ve spor hizmeti verilen yerlerde tütün ürünlerinin satışı yapılamaz.

48. Kapalı mekânının bir yan yüzeyi açılıp bahçe ile ilişkilendirilen eğlence mekânları ve lokantaların durumu ne olacak?

Açık alanlarında tütün mamulleri kullanılan işletmelerde **kapalı alanlara tütün dumanı geçmemesi için tedbirler alınacaktır.**

49. İşyerimin önünde üzeri tente ile kapatılmış ama yanları açık alan kapalı alan mıdır?

Hayır, burası açık alandır. Kapalı alan olabilmesi için sadece üzerinin kapalı olması gerekmez, yan yüzeylerinin de yarısından fazlasının kapalı olması gerekir.

50. Sigara paketleri üzerine resimli sağlık uyarıları konulacak mı?

Evet, 1 Ocak 2010 tarihinden itibaren Türkiye'deki sigara paketleri üzerinde resimli sağlık uyarıları yer alacaktır.

51. Nerden daha fazla bilgi edinebilirim?

Daha fazla bilgi için www.havanikoru.org.tr sayfasını ziyaret edin veya İl Sağlık Müdürlüklerine başvurun.

